

ကိုဗစ် - ၁၉
ခါတ်ခွဲစစ်ဆေးမှုနှင့်ပတ်သက်သော
မေးခွန်းများ
(COVID-19 Related
Investigation)

**ကိုဗစ် - ၁၉ ဓါတ်ခွဲစစ်ဆေးမှုနှင့်ပတ်သက်သော မေးခွန်းများ
(COVID-19 Related Investigation)**

၁။ ကိုဗစ်ပိုး ရှိ၊ မရှိ မည်သည့်နည်းများဖြင့် စစ်ဆေးနိုင်ပါသလဲ။

ကိုဗစ်ပိုး ရှိ၊ မရှိကို အောက်ပါ နည်း(၂) နည်းဖြင့် စစ်ဆေးနိုင်ပါသည်။

(၁) နှာခေါင်းနှင့် အာခေါင်တို့ဖတ်ယူ၍ ပီစီအာနည်း (PCR test) ဖြင့် စစ်ဆေးခြင်းနှင့်

(၂) နှာခေါင်းတို့ဖတ်ယူ၍ ကိုဗစ်ပိုးအမြန်စစ်ကိရိယာ (Rapid antigen test kit) ဖြင့် စစ်ဆေးခြင်း

၂။ ကိုဗစ်ပိုးရှိ၊ မရှိ စစ်ဆေးသည့် နည်းလမ်းများက စိတ်ချရမှု ရှိပါသလား။

ကိုဗစ် - ၁၉ ပိုးစစ်ဆေးရာတွင် ပီစီအာ စစ်ဆေးမှု (real-time reverse transcription polymerase chain reaction: rRT-PCR test) အား ပိုးရှာဖွေတွေ့နိုင်ဆုံး စံစစ်ဆေးမှု (gold standard) အဖြစ် သတ်မှတ်ထားပါသည်။ ရောဂါပိုးအား ရှာဖွေတွေ့ရှိနိုင်စွမ်းမှာ ၉၅ % ကျော် အထိ ရှိပါသည်။ ကိုဗစ် - ၁၉ ပိုး အမြန်စစ်ကိရိယာ (Rapid antigen test kit) ၏ ရောဂါရှာဖွေ နိုင်စွမ်းမှာ လက္ခဏာပေါ်သူများတွင် ၈၈% အထိရှိပြီး လက္ခဏာမရှိသူများတွင် ၇၀% အထိ ရှိပါသည်။ ထိုစစ်ဆေးနည်း နှစ်ခုစလုံးတွင် ကိုဗစ်ပိုးမရှိဘဲ ပိုးတွေ့ (positive) ဟု ပြရန် ရာခိုင်နှုန်း အလွန်နည်းပါးပါသည် (ပိုးတွေ့တိကျမှုနှုန်း - ၉၉ ရာခိုင်နှုန်း)။

၃။ ကိုဗစ်ရောဂါပိုး ရှိ/မရှိ သိနိုင်ရန် ကိုဗစ်ပိုးအမြန်စစ်ကိရိယာဖြင့် မည်သို့စစ်လို့ရပါသလဲ။ စစ်ရမည့် အကြိမ်ရေ နှင့် ရက်များကို သိချင်ပါတယ်။

ပုံမှန်အားဖြင့် ကိုဗစ်ပိုးအမြန်စစ်ကိရိယာ (Antigen test kit) များသည် ရောဂါလက္ခဏာ ရှိသူများအတွက် ရည်ရွယ်ထုတ်လုပ်ထားခြင်း ဖြစ်ပါသည်။

	ကိုဗစ်ပိုး အမြန်စစ်ကိရိယာ စစ်ဆေးမှု	ပီစီအာ စစ်ဆေးမှု	ကိုဗစ် အတည်ပြု/ သံသယ	မှတ်ချက်
လက္ခဏာရှိ (သို့) မရှိ	ပိုးတွေ့ (positive)		ကိုဗစ်အတည်ပြုလူနာ ၁၄ ရက် သီးခြားနေ	ကုသမှုခံယူ
	ပိုးမတွေ့	ပိုးတွေ့ (positive)	ကိုဗစ်အတည်ပြုလူနာ	ကုသမှုခံယူ

	(negative)		၁၄ ရက် သီးခြားနေ	
လက္ခဏာရှိ၊ ပိုးတွေ့လူနာနှင့် ထိတွေ့မှုရှိ	ပိုးမတွေ့ (negative)	ပိုးမတွေ့ (negative)	ကိုဗစ်သံသယ၊ ရက် သီးခြားနေ	၅ ရက်မှ ၇ ရက် ခြား - ထပ်မံစစ်ဆေး
လက္ခဏာမရှိ၊ ပိုးတွေ့လူနာနှင့် ထိတွေ့မှုရှိ	ပိုးမတွေ့ (negative)	-	ကိုဗစ်သံသယ၊ ရက် သီးခြားနေ	၃ ရက်မှ ၇ ရက် ခြား - ထပ်မံစစ်ဆေး

၄။ ကိုဗစ်ပိုးအမြန်စစ်ကိရိယာဖြင့် မိမိကိုယ်တိုင် (သို့) အိမ်သားတစ်ဦးမှ နှာခေါင်းတို့ပတ်ယူ၍ မှန်ကန်စွာ စစ်ဆေးနည်းကို သိလိုပါတယ်။

ကိုဗစ်ပိုးအမြန်စစ်ကိရိယာဖြင့် စစ်ဆေးရာတွင် နှာခေါင်းတို့ဖတ်အား သင်တန်းပေးထားသော ကျန်းမာရေးဆိုင်ရာပညာရှင်မှ ယူပေးပြီး စစ်ဆေးခြင်းသည် အကောင်းဆုံးဖြစ်ပါသည်။ စစ်ဆေးရာတွင် ပတ်ဝန်းကျင်သို့ ပိုးပျံ့နှံ့ခြင်းမရှိစေရန် ပိုးသတ်ခြင်း၊ စနစ်တကျစွန့်ပစ်ခြင်း၊ နှာခေါင်း တို့ဖတ်ယူသူမှ အကာအကွယ်အပြည့်အဝ ဝတ်ဆင်ရခြင်းစသည့် အချက်များ ပါဝင်ရပါမည်။

၅။ လူတစ်ဦးတွင် ကိုဗစ်ပိုးကူးစက်၍ ပြန်လည်ကောင်းမွန်လာပြီးနောက် အာခေါင်တို့ဖတ် (PCR test) စစ်ဆေးမှုတွင် ပိုးမတွေ့ (negative) ဖြစ်သော်လည်း နောက်ထပ်ရက်အနည်းငယ်အကြာ (ဥပမာ - ၅ ရက်) အာခေါင်တို့ဖတ်စစ်ဆေးရာတွင် ကိုဗစ်ပိုးတွေ့ (Positive)ရှိခြင်း ဖြစ်တတ်ပါသလား။ အကြောင်းရင်းကို သိလိုပါတယ်။

ရောဂါသက်သာပျောက်ကင်းသွားသူများတွင် အာခေါင်တို့ဖတ် ပိုးမတွေ့ ဖြစ်ပြီးမှ နောက်တစ်ကြိမ် စစ်ဆေးရာတွင် ကိုဗစ်ပိုးတွေ့ ဖြစ်တတ်ပါသည်။ ပိုးထပ်မံကူးစက်ခြင်း (Re-positive) သို့ ပိုးထပ်မံရှာဖွေတွေ့ခြင်း (Redetection) ဟုခေါ်ပါသည်။

တရုတ်နိုင်ငံဂူဟန်မြို့တွင် လေ့လာခဲ့သောသုတေသနအရ ရောဂါပိုးကူးစက်ခံရသူများ၏ (၉ မှ ၁၄) ရာခိုင်နှုန်းအထိ အာခေါင်တို့ဖတ်အဖြေ ပိုးတွေ့ထပ်မံဖြစ်နိုင်ကြောင်း တွေ့ရှိပြီးဖြစ်ပါသည်။ ထိုသို့တွေ့ရှိရခြင်းမှာ ဗိုင်းရပ်စ်စ်ပိုး၏ အပိုင်းအစကလေးများ မူလနေရာမှ ရွေ့လျားလာမှု ကြောင့် ဖြစ်နိုင်သည်ဟု ဆိုပါသည်။ အဆိုပါ လူနာများတွင် သက်ရှိဗိုင်းရပ်စ်စ်အား

မတွေ့ရှိရ သည့်အပြင် အတူနေထိုင်သောစုဝင်များကိုလည်း မကူးစက်နိုင်ကြောင်း အတည်ပြုနိုင်ခဲ့ပါသည်။ သို့သော် ကူးစက်မှုများပြားသည့်ကာလတွင် မကြာခဏလက်ဆေးခြင်း၊ ပါးစပ်နှာခေါင်းစည်း တပ်ဆင်ခြင်း၊ လူစုလူဝေးရှောင်ရှားခြင်းတို့ကို လူတိုင်း မဖြစ်မနေ လိုက်နာသင့်ပါသည်။

၆။ ကိုဗစ်ပိုးတွေ့လူနာနှင့်ထိတွေ့မှုရှိ၍ ကိုဗစ်ပိုးရှိ/ မရှိစစ်ဆေးကြည့်ရာ ပိုးမတွေ့အဖြေ ထွက်ရှိ သော်လည်း ရက်အနည်းငယ်အကြာတွင် ရောဂါလက္ခဏာများခံစားရပါက ပိုးပြန်စစ်ဖို့လို ပါသလား။ မည်သည့်အချိန်တွင် စစ်ဆေးသင့်ပါသနည်း။

ပုံမှန်အားဖြင့် ဗိုင်းရပ်စ်ပိုး ခန္ဓာကိုယ်ထဲတွင် မျိုးပွားချိန်၊ ပိုးအရေအတွက်များချိန်တွင် စစ်ဆေးခြင်းက အဖြေမှန်ပိုရစေပါသည်။ ကိုဗစ်ပိုးတွေ့လူနာနှင့် ထိတွေ့မှုဖြစ်ပြီးနောက် (၅) ရက်မှ (၇)ရက် အတွင်း စစ်ဆေးခြင်းသည် အကောင်းဆုံး ဖြစ်ပါသည်။ ရောဂါလက္ခဏာပေါ်ချိန် စစ်ဆေးခြင်းသည်လည်း အဖြေမှန် ပိုရှိရစေနိုင်ပါသည်။ ပိုးမတွေ့ဟု အဖြေထွက်သော်လည်း ရောဂါလက္ခဏာမှာ ထိတွေ့မှုဖြစ်ပြီး (၁၄) ရက်အထိ ကြာမြင့်နိုင်သဖြင့် ထိုကာလအတွင်း သီးသန့်ခွဲနေရန် လိုအပ်ပါသည်။ ထိုအတောအတွင်း ရောဂါလက္ခဏာပေါ်ပေါက်ပါက ကျန်းမာ ရေးစောင့်ရှောက်မှုပေးသူ နှင့် တိုင်ပင်သင့်ပါသည်။

၇။ ကိုဗစ် - ၁၉ ကူးစက်ခံရခြင်း ရှိ၊ မရှိ ကိုဗစ်ပိုးအမြန်စစ်ကိရိယာဖြင့် စစ်မည်ဆိုပါက လက္ခဏာ ပြုပြီး (၅) ရက်အတွင်းစစ်မှသာ အဖြေအမှန် သိနိုင်တယ်ဆိုတာ ဟုတ်ပါသလား။

ဗိုင်းရပ်စ်ပိုး ခန္ဓာကိုယ်ထဲတွင် ပွားများချိန်ဖြစ်သော လက္ခဏာမပြမီ (၂) ရက်မှစ၍ (၅) ရက် မှ (၇) ရက်အတွင်း ကိုဗစ်ပိုးအမြန်စစ်ကိရိယာ (RDT) များဖြင့် စစ်ဆေးပါက ကိုဗစ်ပိုးရှိ လျှင် အမြန်စစ်ကိရိယာတွင် ပိုးတွေ့ (positive) ပြနိုင်စွမ်း ပိုမိုမြင့်မားနိုင်ကြောင်း လေ့လာမှု များအရ တွေ့ရှိရပါသည်။ ထို့ထက် ရက်ကျော်၍ စစ်ဆေးလျှင် အမြန်စစ်ကိရိယာမှ ရောဂါပိုး ရှိသည်ဟု ပြနိုင်စွမ်း ပုံမှန်ထက် လျော့နည်းနိုင်ပါသည်။ လက္ခဏာပေါ်ပြီး ပိုးမတွေ့ပြသူများတွင် ပီစီအာ စစ်ဆေးမှု (PCR test) ဖြင့် အတည်ပြု စစ်ဆေးရပါမည်။

၈။ ကိုဗစ် - ၁၉ ပိုး အမြန်စစ်ကိရိယာနှင့် စစ်ဆေးသောအခါ ရာသီတုပ်ကွေး၊ အအေးမိ၊ နှင့် အခြားရောဂါကြောင့်ဖျားသောသူများတွင်ပါ ပိုးတွေ့ရှိ (positive) အနေနှင့် ပြပါသလား။

ကိုဗစ်ပိုး ရှိမရှိ အမြန်စစ်ကိရိယာများ (Rapid antigen test kit) သည် ကိုဗစ် - ၁၉ အတွက် သီးသန့်ထုတ်ထားခြင်းဖြစ်ပြီး တိကျသော စစ်ဆေးကိရိယာဖြစ်ပါသည်။ ကိုဗစ်ပိုး ရှိနေမှသာ ပိုးတွေ့ (positive) ဟု အဖြေထွက်ပါတယ်။ စစ်ဆေးပုံနည်းလမ်းမှန်ကန်ပါက ကိရိယာ၏ ပိုးတွေ့တိကျမှုနှုန်းသည် ၉၉ ရာခိုင်နှုန်း အထိ ရှိပါတယ်။ SD Biosensor ကဲ့သို့ နှာခေါင်းတို့ဖတ်ယူ၍ စစ်ရသည့် ပိုးစစ်ကိရိယာများတွင် ကိုဗစ်ပိုးအား စမ်းသပ်နိုင်စွမ်းမှာ ၈၈ ရာခိုင်နှုန်းအထိ ရှိပါသည်။ ရာသီတုပ်ကွေး၊ အအေးမိ၊ နှင့် အခြားရောဂါကြောင့် ဖျားသောသူများတွင် ကိုဗစ်ပိုး ရှိမရှိ အမြန်စစ်ကိရိယာ၌ ပိုးတွေ့ကြောင်း ပြသမည် မဟုတ်ပါ။

အမြန်စစ်ကိရိယာဖြစ်သော်လည်း ပိုးရှိ၊ မရှိကို စစ်ဆေးခြင်းမဟုတ်ဘဲ ပဋိပစ္စည်းကို စစ်သော သွေးဖောက်စစ်ရသော အမြန်စစ်ကိရိယာမျိုးဆိုပါက ကိုဗစ် ရှိ/ မရှိ စစ်ဆေးရာတွင် အသုံးမဝင်ပါ။ သွေးဖောက်စစ်ကိရိယာတွင် ပေါ့စတစ်ထွက်ပါကလည်း ကိုဗစ်ဖြစ်ဖူးခြင်း (သို့) အအေးမိ ဗိုင်းရပ်စ် ဖြစ်ဖူးခြင်း သဲသဲကွဲကွဲ မသိနိုင်ပါ။

၉။ ကိုဗစ်အတည်ပြုဖြစ်ပြီးနောက် နှာခေါင်း၊ အာခေါင်တို့ဖတ် (ပီစီအာ - PCR) ယူ ပြန်လည် စစ်ဆေးမှု၌ ဘယ်နှရက် အကြာတွင်မှ “ပိုးမတွေ့” ဟု ဖြစ်တတ်ပါသလဲ။

ကိုဗစ်-၁၉ ရှိသည်ဟု အဖြေထွက်ပြီးနောက် ရောဂါမှသက်သာ၍ ပြန်လည်ကောင်းမွန်သူ အများစုမှာ ၁၀ ရက်ခန့်တွင် အာခေါင်တို့ဖတ်အဖြေ ပိုးမတွေ့ ဖြစ်သွားကြသည် ဟု ဆိုပါသည်။

သို့ရာတွင် ၃၀ ရာခိုင်နှုန်းခန့်သောသူများတွင် ရက်သတ္တပတ် ၃ ပတ်မြောက်အထိ အာခေါင် တို့ဖတ်အဖြေ ပိုးတွေ့ ဖြစ်နေနိုင်ပြီး အနည်းငယ်သောလူများမှာ လပိုင်းအထိ ပိုးတွေ့ ဖြစ်နေနိုင် သေးသည်ဟု ဆိုကြပါသည်။ ထိုသူများမှာ ရောဂါပိုး မပျောက်ကင်း၍ မဟုတ်ဘဲ ဗိုင်းရပ်စ်အပိုင်း အစလေးများကို တွေ့ရှိနေခြင်းသာ ဖြစ်သည်ဟု ဆိုပါသည်။ တခြားသူများကို မကူးစက်နိုင် တော့သည့်အပြင် ထိုသူများတွင် သက်ရှိဗိုင်းရပ်စ်ကိုပါ မတွေ့ရှိရပါ။

၁၀။ ကိုဗစ် - ၁၉ ကူးစက်ခံရပါက ပဋိပစ္စည်း စစ်ဆေးခြင်း (Antibody Test) လုပ်ရန် လိုအပ်ပါ သလား။

ပဋိပစ္စည်း စစ်ဆေးခြင်း ကို ကိုဗစ်ရောဂါရှာဖွေရာတွင်၏အသုံးပြုရန် ကမ္ဘာ့ကျန်းမာရေး အဖွဲ့က ခွင့်ပြုထားပါ။ သုတေသနရည်ရွယ်ချက်အတွက်သာ သုံးနိုင်သည်ဟု ဆိုထားပါသည်။

ယေဘုယျအားဖြင့် ပဋိပစ္စည်း စစ်ဆေးရန် မလိုအပ်ပါ။ ပဋိပစ္စည်းရှိကြောင်း အဖြေပြသပါက ကိုဗစ်-၁၉ ဖြစ်ပွားခြင်း (သို့) ကိုဗစ်မဟုတ်သော အအေးမိ ဗိုင်းရပ်စ်ဖြစ်ခြင်း ဆိုသည်ကို မခွဲခြား နိုင်သောကြောင့် ရောဂါရှာဖွေရာတွင် အသုံးမပြုပါ။

၁၁။ ကိုဗစ်လူနာနှင့် ထိတွေ့ပြီး ပိုးကူးစက်ခံရပါက ဘယ်နှရက်တွင်း ရောဂါလက္ခဏာ ပြပါ သလဲ။ ဘယ်ရက်လောက်မှာစစ်ရင် ကိုဗစ်ပိုးရှိ၊ မရှိ အဖြေမှန်သိနိုင်ပါသလဲ။

ကိုဗစ်ကူးစက်ခံရပြီး ၅ ရက်မှ ၆ ရက်အတွင်း လက္ခဏာပေါ်တတ်သော်လည်း တစ်ခါ တစ်ရံ (၁၄) ရက်ခန့်ထိ ကြာတတ်ပါသည်။ ထို့ကြောင့် ထိစပ်လူနာများအား ပိုးကူးစက်ခံရမှု ရှိ၊ မရှိ စောင့်ကြည့်ရန် - ကွာရန်တင်း (Quarantine) ၁၄ ရက် (၂ ပတ်) ထားရခြင်း ဖြစ်ပါသည်။ ထိတွေ့မှုဖြစ်ပြီး ၅ ရက်ခန့်အကြာ (သို့မဟုတ်) လက္ခဏာပေါ်သည့်ရက်တွင် စစ်ဆေးနိုင် ပါသည်။ ပထမအကြိမ်စစ်ဆေး၍ ပိုးမတွေ့သော်လည်း ၅ ရက်အကြာတွင် နောက်တစ်ကြိမ် ထပ်မံစစ်ဆေးရပါမည်။

၁၂။ ရပ်ရွာအခြေပြု ကိုဗစ်စောင့်ကြည့်စင်တာများတွင် နယ်ဝေးမှ ပြန်လာသူများအတွက် ကိုဗစ် ပိုး ရှိ၊မရှိ စစ်ဆေးရန် မည်ကဲ့သို့လုပ်သင့်ပါသနည်း။

အာခေါင်တို့ဖတ်ယူရန် လက်လှမ်းမမှီသော အခြေအနေ၊ အလျဉ်မီ မစစ်ဆေးပေးနိုင် သောအချိန်များတွင် နှာခေါင်းတို့ဖတ်ယူ၍ ကိုဗစ်ပိုး အမြန်စစ်ကိရိယာဖြင့် စစ်ဆေးခြင်းကို ပြုလုပ်နိုင်ပါသည်။ နာရီဝက် (မိနစ် ၃၀) အတွင်း အဖြေရနိုင်ပြီး ရောဂါလက္ခဏာရှိပါက ၈၀ % ကျော်အထိ ရောဂါဖော်ထုတ်နိုင်ပါသည်။ ဈေးကွက်ထဲတွင် ဝယ်ယူရရှိနိုင်ပြီး ကုမ္ပဏီနှင့် တင်သွင်းသူအပေါ် မူတည်၍ ဈေးအမျိုးမျိုးရှိပါသည်။

၁၃။ သွေးတွင်းအောက်ဆီဂျင်တိုင်းကိရိယာ (Pulse Oximeter) ဖြင့်တိုင်းတာရာ၌ လူကြီးနှင့် ကလေး များတွင် ပုံမှန်ရှိရမည့် သွေးတွင်းအောက်ဆီဂျင်ပမာဏကို သိလိုပါတယ်။

ကျန်းမာသူ လူတစ်ယောက်တွင် သွေးတွင်းအောက်ဆီဂျင် ၉၅% မှ ၁၀၀% အတွင်းရှိ ပါက ပုံမှန်ဟု သတ်မှတ်ပါသည်။ မွေးကင်းစမှလွဲ၍ ကလေးများတွင်လည်း သိပ်မကွာလှပါ။

၁၄။ သွေးတွင်းအောက်ဆီဂျင်တိုင်းကိရိယာဖြင့် တိုင်းတာရာတွင် မည်သည့်လက်တွင်တိုင်း၍ အဖြေ ကို မည်သည့်အချိန်တွင် ဖတ်သင့်ပါသလဲ။

ညာသန်သူများတွင် ညာဘက် လက်ခလယ် သို့မဟုတ် လက်ညှိုးကို တိုင်းနိုင်ပီး အခြား လက်ချောင်းများကိုလည်း တိုင်းနိုင်ပါသည်။ အဖြေကွာခြားမှု မရှိလှပါ။ လက်ချောင်းကို သွေး တွင်း အောက်ဆီဂျင်တိုင်းကိရိယာ (Oximeter) ဖြင့် ညှိပြီးနောက် တစ်မိနစ်ခန့် လက်ငြိမ်ငြိမ် ထားပါ။ လက်ညှိုး သွေးခုန်နှုန်း လှိုင်းကလေးများ ပီပီပြင်ပြင် ပေါ်လာ၍ အောက်ဆီဂျင် (SP02) နှင့် သွေးခုန်နှုန်း (Pulse rate -PR) ဟူသော ဂဏန်းနှစ်ခု ပေါ်လာပါလိမ့်မည်။ အများအားဖြင့် အောက်ဆီဂျင်ပမာဏကို ပို၍ အရွယ်ကြီးသောဂဏန်းဖြင့် ပြတတ်ပါသည်။ စတင်တိုင်းချိန်တွင် SP02 ဂဏန်းများ မတည်မငြိမ် ပေါ်နေတတ်ပါသည်။ ခေတ္တစောင့်၍ ဂဏန်းတစ်ခု ကြာကြာ ပေါ်သည့်အချိန်ထိစောင့်ရပါမည်။ (၅) စက္ကန့်ကြာသည်အထိ မပြောင်းလဲဘဲပေါ်နေသည့် SP02 ဂဏန်းကို ယူရပါမည်။ အရေးကြီးသည်မှာ တိုင်းတာစဉ်အတွင်း လက်မငြိမ်ခြင်း၊ လက်ချောင်း တွင်တက်တူးရှိနေခြင်း၊ လက်သည်းနီ/ဒန်းဆိုးထားခြင်း၊ သွေးပေါင်ကျသွေးလည်ပတ်မှုမကောင်း ၍ ခြေဖျားလက်ဖျားအေးစက်ခြင်း၊ လက်ချောင်းရေစို/ချွေးစိုနေခြင်းများတွင် အဖြေမှားနိုင်ပါ သည်။

၁၅။ စမတ်ဖုန်းများတွင်ပါသော ကျန်းမာရေးအက်ပ် (Health App) ဖြင့် သွေးတွင်း အောက်ဆီဂျင် တိုင်းတာရာတွင် မှန်ကန်မှု ရှိနိုင်ပါသလား။

အောက်ဆီဂျင်တိုင်းကိရိယာ (Pulse oximeter) သည် စက်ထဲတွင် လက်ချောင်းအား ညှိထားရပြီး တစ်ဘက်မှ LED အလင်းတန်း (red light and infra-red light) သည် လက်ချောင်းအား ဖြတ်ကာ တစ်ခြားတစ်ဖက်မှ လက်ချောင်းကို ဖြတ်လာသော အလင်းတန်းကို အာရုံခံတွက်ဆခြင်းဖြင့် သွေးလွှတ်ကြောအတွင်းရှိ အောက်ဆီဂျင်သယ်နိုင်သော သွေးနီဥ အချိုး အစားအား ရာခိုင်နှုန်းဖြင့် ဖော်ပြခြင်းဖြစ်ပါသည်။

အရည်အသွေး ကောင်းမွန်သောစက်များတွင် သွေးတွင်းအောက်ဆီဂျင်အား မှန်ကန်စွာ တိုင်းနိုင် စွမ်းမှာ နှစ်ရာခိုင်နှုန်းသာ ကွာဟမှုရှိပါသည်။ လူနာအားတိုင်းရာတွင် သွေးတွင်း အောက်ဆီဂျင် (SP02) ၉၄ ဟုဆိုလျှင် ၉၂ (သို့မဟုတ်) ၉၆ အထိ ကွာခြားမှု ရှိပါသည်။ ဥပမာ - ဆမ်ဆောင်းဖုန်းများတွင် LED မီးအနီရောင်ဖြတ်သန်း၍ တိုင်းတာကြည့်ရာတွင် သွေးတွင်း အောက်ဆီဂျင် ပုံမှန်ဖြစ်နေသောသူများအတွက် အဖြေကွာဟမှု မရှိသော်လည်း အောက်ဆီဂျင် ကျနေသူများအတွက်မူ ခြောက်ရာခိုင်နှုန်းနီးပါးထိ ကွာဟမှုရှိနေသည်ကို တွေ့ရပါသည်။

ထို့ကြောင့် အောက်ဆီဂျင်တိုင်းတာရာတွင် သွေးတွင်းအောက်ဆီဂျင်တိုင်းကိရိယာဖြင့်သာ တိုင်း တာသင့်ကြောင်း အကြံပြုလိုပါသည်။

၁၆။ သွေးတွင်းအောက်ဆီဂျင်တိုင်းကိရိယာများ၏ အဖြေ မှန်၊ မမှန် မည်ကဲ့သို့ စစ်ဆေးနိုင်ပါ သနည်း။

သွေးတွင်းအောက်ဆီဂျင်တိုင်းကိရိယာ (Pulse oximeter)၏ အဖြေအား သွေးတွင်းရှိ အောက်ဆီဂျင် တိုက်ရိုက်စစ်ဆေးနည်း (Arterial Blood gas) အဖြေနှင့် တိုက်ဆိုင် စစ်ဆေးနိုင် ပါသည်။ သို့ရာတွင် သွေးတွင်းအောက်ဆီဂျင်မှာ အလွယ်တကူစစ်ဆေး၍ မရနိုင်သည့်အတွက် လူနာ၏လက္ခဏာပေါ်မူတည်၍ တိုင်းတာသောအဖြေ မှန်၊မမှန် အကြမ်းဖျင်း သိနိုင်ပါသည်။ လူနာမှာ အောက်ဆီဂျင်ကျသည့် လက္ခဏာများဖြစ်သော မောနေခြင်း၊ ခက်ခက်ခဲခဲအသက်ရှူ နေခြင်း၊ အသက်ရှူနှုန်းမြန်နေခြင်း၊ ဂဏှာမငြိမ်ဖြစ်ခြင်း နှင့် လျှာ၊ မျက်နှာ၊ နှုတ်ခမ်းနှင့် လက် သည်းများပြာနေခြင်း စသည်တို့ကို ခံစားနေရသော်လည်း သွေးတွင်းအောက်ဆီဂျင်တိုင်းကိရိ ယာတွင် အောက်ဆီဂျင်ပုံမှန် (၉၅% - ၁၀၀%) ဟု ပြသနေပါက အခြားကိရိယာတစ်ခုဖြင့် ပြောင်းလဲစစ်ဆေးသင့်ပါသည်။ သို့သော် မည်သည့်လက္ခဏာမှ မပေါ်ဘဲနှင့် အောက်ဆီဂျင် ကျနိုင်သည်ကိုလည်း သတိချပ်သင့်ပါသည်။ အမျိုးအစားကောင်းမွန်သော သွေးတွင်းအောက်ဆီ ဂျင်တိုင်းကိရိယာများမှာ ပကတိသွေးတွင်းအောက်ဆီဂျင်အား ၂ ရာခိုင်နှုန်း မှ ၃ ရာခိုင်နှုန်း ကွာခြားချက်ဖြင့် တိုင်းတာနိုင်စွမ်းရှိပါသည်။

၁၇။ သွေးတွင်းအောက်ဆီဂျင်တိုင်းချိန်တွင် အသက်ပြင်းပြင်း ရှူမှသာ အောက်ဆီမီတာ ကိရိယာ ပေါ်တွင် လှိုင်းများပေါ်ပါသလား။

သွေးတွင်းအောက်ဆီဂျင်တိုင်းကိရိယာ (Oximeter) ၏ သဘောသဘာဝမှာ သွေးလွတ် ကြောအတွင်းရှိ အောက်ဆီဂျင်သယ်ယူနိုင်သည့် သွေးနီဥအချိုးအစားကို အလင်းရောင်ဖြတ်ပြီး တစ်ဖက်မှ အာရုံခံခြင်းဖြင့် သွေးတွင်းရှိ အောက်ဆီဂျင် အချိုးအစားကိုတွက်ချက်ယူခြင်း ဖြစ်ပါ သည်။ တိုင်းတာမည့်သူသည် ပုံမှန်အတိုင်းအသက်ရှူရန်သာ လိုအပ်ပါသည်။ ကိရိယာပေါ်တွင် လှိုင်းကလေးများ (wave form) ပေါ်ရပါမည်။ လူနာမှာ လက်ငြိမ်ငြိမ်မထားခြင်း၊ သွေးပေါင်ကျ ၍ သွေးလျှောက်နည်းကာ လက်ချောင်းလေးများ အေးစက်နေလျှင် လှိုင်းပုံစံ ကောင်းကောင်း

မပေါ်ဘဲ အဖြေမှားနိုင်ပါသည်။ လူနာတွင် တိုင်းတာပုံမှန်ကန်ပါက အမျိုးအစားကောင်းသော နောက်ကိရိယာတစ်ခုနှင့် ထပ်မံစမ်းသပ်ကြည့်ပါ။ မည်သို့သောသူများတွင် အဖြေမှားနိုင်သည်ကို မေးခွန်းနံပါတ် - ၁၄ တွင်ဖတ်ရှုပေးပါ။

၁၈။ ကိုဗစ်မှ သက်သာပျောက်ကင်းပြီးသူများအနေဖြင့် နောက်ဆက်တွဲဆိုးကျိုးများကို ကာကွယ် နိုင်ရန် မည်သို့သော ကျန်းမာရေးစစ်ဆေးမှုမျိုး လုပ်ဆောင်သင့်ပါသလဲ။

ကိုဗစ်ရောဂါ ခံစားရသူအများစုမှာ သီတင်းပတ်အနည်းငယ်အတွင်း သက်သာသွားလေ့ ရှိပါသည်။ နောက်ဆက်တွဲရောဂါလက္ခဏာများ ခံစားရနိုင်မှုကာလမှာ တစ်ဦးနှင့် တစ်ဦးမတူ ကွဲပြားပါသည်။ အချို့မှာ ၃ လခန့်တွင် သက်သာသွားလေ့ရှိပြီး အခြားသူများမှာ ထို့ထက်ပို၍ ကြာနိုင်ပါသည်။ နိုင်ငံတကာမှ ကျွမ်းကျင်ပညာရှင်များမှ ၎င်းတို့နှင့် ပတ်သက်၍ ဆက်လက် လေ့လာနေဆဲ ဖြစ်ပါသည်။ ကိုဗစ်ဖြစ်ပွားသော်လည်း အောက်ဆီဂျင်အထောက်အကူ ယူစရာ မလိုသူ၊ ရောဂါခံမရှိသူ၊ လတ်တလော လက္ခဏာမရှိသူများအနေဖြင့် ထူးထွေသော စစ်ဆေးမှု များ မလိုအပ်တတ်ပါ။ လေ့လာချက်များအရ ကိုဗစ်ဖြစ်ပွားပြီးသောလူဦးရေ၏ (၁၀ မှ ၂၀) ရာခိုင်နှုန်းခန့်တွင်သာ လပိုင်းထက်ပိုသော ဝေဒနာများခံစားရတတ်သည်ဟုဆိုပါသည်။ ရောဂါပြင်းထန်သူများတွင် သာမကဘဲ သာမန်ဖျားနာရုံလောက်သာ ခံစားရသောသူများတွင်လည်း လနှင့်ချီ၍ မောခြင်း၊ နုံးခြင်း၊ အသက်ရှူမဝခြင်းတို့ ခံစားရတတ်ပါသည်။

ကိုဗစ်ရောဂါမှ သက်သာလာသော်လည်း အောက်ပါလက္ခဏာများကို (၁)လနှင့် အထက် ခံစား ရပါက ကျန်းမာရေးစောင့်ရှောက်သူနှင့် တိုင်ပင်ပြသသင့်ပါတယ်။ ကိုဗစ်၏နောက်ဆက်တွဲ ခံစားရသောလက္ခဏာများအနေဖြင့် အလွန်အမင်း နွမ်းနယ်ခြင်း၊ မောခြင်း၊ ရင်ဘတ်အောင့်ခြင်း သို့မဟုတ် တင်းကြပ်ခြင်း၊ မှတ်ဉာဏ်ချို့ယွင်းခြင်း၊ အာရုံမစူးစိုက်နိုင်ခြင်း၊ အိပ်မပျော်ခြင်း၊ ရင် တုန်ခြင်း၊ ခေါင်းမူးခြင်း၊ ခြေလက်များ ကျည်ခြင်း၊ အဆစ်အမြစ်များ ကိုက်ခဲခြင်း၊ စိတ်ဓာတ်ကျခြင်း၊ စိတ်လှုပ်ရှားမှုများခြင်း၊ နားထဲမှ လေထွက်ခြင်း၊ နားကိုက်ခြင်း၊ မအီမသာဖြစ်ခြင်း၊ ဝမ်းပျက်ခြင်း၊ ဗိုက်နာခြင်း၊ အစားအသောက်ပျက်ခြင်း၊ ကိုယ်ပူတက်ခြင်း၊ ချောင်းဆိုးခြင်း၊ ခေါင်းကိုက်ခြင်း၊ လည်ချောင်းနာခြင်း၊ အနံ့နှင့်အရသာ ခံစားမှုပြောင်းလဲခြင်း၊

အရေပြားတွင် အနီကွက်များထခြင်းနှင့် အမျိုးသမီးများတွင် ဓမ္မတာရာသီစက်ဝန်း ပြောင်းလဲခြင်းတို့ ခံစားရ နိုင်ပါတယ်။

ရောဂါပြင်းထန်စွာ ခံစားခဲ့ရသူတချို့တွင် နှလုံး၊ အဆုတ်၊ ကျောက်ကပ်၊ အရေပြားနှင့် ဦးနှောက် စသည့် ကိုယ်တွင်းအင်္ဂါများစွာ ထိခိုက်ခြင်းနှင့် မိမိကိုယ်ခံအားကြောင့် မိမိအား တန်ပြန်ထိခိုက်ခံ ရခြင်းရောဂါများ ဖြစ်ပေါ်နိုင်ပါတယ်။ ထိုကဲ့သို့သော အခြေအနေများကြောင့် ယခင်က မဖြစ်ဖူးခဲ့ သော နှလုံး၊ သွေးတိုး၊ ဆီးချို စသည့် ရောဂါများ ခံစားလာရနိုင်ပါတယ်။ မိမိခံစားရသည့် ဝေဒနာပေါ် မူတည်၍ ကျန်းမာရေးစောင့်ရှောက်သူနှင့် တိုင်ပင်ဆွေးနွေးပြီးမှ လိုအပ်သော စမ်းသပ်စစ်ဆေးမှုများ လုပ်ဆောင်သင့်ပါသည်။

၁၉။ ကိုဗစ် - ၁၉ ပိုးအမြန်စစ်ကိရိယာ (သို့) ဝီစီအာဖြင့် စစ်ဆေး၍ ပိုးတွေ့လူနာ အဖြစ် အတည် ပြုပြီး ပြန်လည်ကျန်းမာလာချိန်တွင် ရောဂါပိုး ပျောက်၊ မပျောက် ကိုဗစ် ပြန်စစ်ရန် လိုအပ်ပါ သလား။

အမေရိကန် ရောဂါထိန်းချုပ်ရေးအဖွဲ့ (CDC)မှ ကိုဗစ် - ၁၉ ပိုးတွေ့လူနာများအား ရောဂါပိုး ပျောက်၊ မပျောက် ပြန်လည်စစ်ဆေးစရာမလို ဟုဆိုပါသည်။ ကိုယ်ခံအားကျနေသူ များကိုသာ ပြန်လည်စစ်ဆေးသင့်သည်ဟုဆိုပါသည်။ ကိုဗစ်ပိုးအမြန်စစ်ကိရိယာအများစုမှာ လက္ခဏာပြုပြီး (၅) ရက်မှ (၇)ရက် အတွင်းတွင်စစ်ဆေးပါက မှန်ကန်ရန် အခွင့်အလမ်း ပိုမိုများပါသည်။ ဝီစီအာ စစ်ဆေးမှု (နှာခေါင်း၊ အာခေါင်တို့ဖတ် စစ်ဆေးခြင်း) တွင်မူ အချိန် အတော်ကြာသည်အထိ ပိုးတွေ့ (test positive) နိုင်ပါသည်။ သတိပြုရန်မှာ မည်သည့် စစ်ဆေးမှုမှ ၁၀၀ ရာခိုင်နှုန်း မှန်ကန်မှုမရှိသည်ကို သတိပြုစေလိုပါသည်။

၂၀။ ကိုဗစ် ပဋိပစ္စည်းစစ်ကိရိယာ (Antibody Test Kit) အကြောင်းသိလိုပါတယ်။

ကိုဗစ် - ၁၉ ပိုး ကူးစက်ခံရပြီးနောက် ခန္ဓာကိုယ်မှ တုန့်ပြန်သည့်အနေဖြင့် ထွက်လာ သော ပဋိပစ္စည်းကို စစ်ဆေးခြင်းဖြစ်ပါသည်။ လက်ရှိဈေးကွက်ထဲတွင် ရှိနေသော ပဋိပစ္စည်း စစ်ကိရိယာများမှာ IgG နှင့် IgM ကို စစ်ဆေးနိုင်ရန် ထုတ်လုပ်ထားခြင်းဖြစ်ပါသည်။ လက်ထိပ်မှ သွေးနမူနာယူ၍ စစ်ဆေးရခြင်းဖြစ်သည်။ ပဋိပစ္စည်း စစ်ဆေးကိရိယာများသည် ကိုဗစ် antigen အား အသုံးပြုထားပြီး စစ်ဆေးခံရသူ၏ ကိုဗစ်ပိုးအား ခန္ဓာကိုယ်မှ တုံ့ပြန်ပစ္စည်း (ပဋိပစ္စည်း) နှင့် ဓာတ်ပြုကာ အနီကြောင်းလေးပေါ်လာပါက ပေါ့စတစ် (positive) ဟုခေါ်ပြီး

စစ်ဆေးခံရသူတွင် ပဋိပစ္စည်း ထွက်ထားသည်ဟု ပြောနိုင်ပါသည်။ စစ်ဆေးကိရိယာ အများစု တွင် “C ၊ G နှင့် M” ဟူ၍ ပါရှိပြီး မိမိစစ်ဆေးသည့်ရက်ပေါ်မူတည်၍ အဖြေပေါ်သည့် ပုံစံ ပြောင်းလဲနိုင်ပါသည်။ “C” တွင် အနီကြောင်းပေါ်မှသာ အဖြေဖတ်လို့ရပါသည်။ “C” တွင် မပေါ်ပါက နောက်တစ်ကြိမ် စစ်ဆေးရပါ မည်။ M ဆိုသည်မှာ Immunoglobulin M ဖြစ်၍ လက္ခဏာပေါ်ပြီး (၇) ရက် ဝန်းကျင်တွင် ပေါ်နိုင် ပြီး G ဆိုသော Immunoglobulin G မှာ လက္ခဏာပြုပြီး (၁၄) ရက်ကျော်မှစကာ လပိုင်းအထိ သို့မဟုတ် နှစ်နှင့်ချီ၍ ပေါ်နိုင်သည်ဟု ဆိုပါသည်။ အဖြေမှာ “C” တစ်ခုတည်း ပေါ်ခြင်း ၊ “Cနှင့်G” ပေါ်ခြင်း၊ “C, G နှင့် M” သုံးခုစလုံးပေါ်ခြင်း စသဖြင့် ဖြစ်နိုင်သည်။ “C” တစ်ခုပဲ ပေါ်ခြင်းသည် မိမိ၏စစ်ဆေးမှုမှ ပဋိပစ္စည်း မတွေ့ရှိဟုသာ ပြောနိုင် ပါသည်။ ပဋိပစ္စည်း မရှိဟု ပြောခြင်း မဟုတ်ပါ။ ပဋိပစ္စည်းမှာ ကိုဗစ်ဖြစ်ဖူးလျှင် အချိန်ကာလ ပေါ်မူတည်၍ အနည်းနှင့် အများရှိမည်သာ ဖြစ်ပါသည်။ အချိန်ကြာသည်နှင့်အမျှ ပဋိပစ္စည်း ပမာဏမှာ တဖြည်းဖြည်း နည်းသွားနိုင်သည်ဟု ယူဆကာ လေ့လာနေဆဲ အခြေအနေ ဖြစ်ပါ သည်။

ကိုဗစ် - ၁၉ ပဋိပစ္စည်းစစ်ကိရိယာကို လတ်တလော ကိုဗစ်ရောဂါရှာဖွေမှုအတွက် အသုံးပြု၍ မရသော်လည်း သုတသနပြုရန် ရည်ရွယ်ချက် သို့မဟုတ် ကိုဗစ်ဖြစ်ပွားမှုများသော နေရာများ တွင် ကိုဗစ်စစ်ဆေးမှု အလွယ်တကူ မပြုလုပ်နိုင်သည့် အခြေအနေမျိုး၌ အထောက်အကူပြုရန် သုံးနိုင်ပါသည်။ ကိုဗစ် - ၁၉ မဟုတ်ဘဲ ကိုရိုနာမျိုးနွယ်ဝင် အခြား အအေးမိ ဗိုင်းရပ်စ် ဝင်ဖူးခြင်း မျိုးတွင် ပဋိပစ္စည်းတွေ့ကြောင်း မှားယွင်း၍ အဖြေထွက်ခြင်းမျိုးလည်း ရှိတတ်ပါသည်။ ကာကွယ်ဆေး ထိုးထားပြီးသူများတွင် ပဋိပစ္စည်း စစ်ဆေးခြင်းကို မလုပ်သင့်ပါ။

ကိုဗစ် - ၁၉ ပျောက်၊ မပျောက်ကို ပဋိပစ္စည်း ထွက်၊ မထွက်ဖြင့် ဆုံးဖြတ်၍ မရပါ။ ကိုဗစ်ပိုး သည် ဗိုင်းရပ်စ်ပိုး ဖြစ်သောကြောင့် ခန္ဓာကိုယ်မှ ပြန်လည်တိုက်ခိုက်မည်သာဖြစ်ပြီး ခုခံအား ကောင်းနေသူများတွင် ဗိုင်းရပ်စ်ပိုးပမာဏမှာ လက္ခဏာပြုပြီး ၁၀ရက်ခန့်တွင် အတော် လျော့ နည်းသွားပါသည်။ ကူးစက်ခံရပြီး ရောဂါပြင်းထန်သူ သေဆုံးသူများတွင်လည်း ပဋိပစ္စည်း ပေါ်နေနိုင်သည်ကို သတိပြုစေလိုပါသည်။ ကိုဗစ်ပျောက်ကင်းသည်ဆိုသည်မှာ ကိုဗစ်ကြောင့် ဖြစ်သော အဆုတ်ရောင်ခြင်း အပါအဝင် ရောဂါလက္ခဏာများ သက်သာလာကာ လတ်တလော အသက်အန္တရာယ် မရှိတော့ခြင်းကို ခေါ်ဆိုခြင်းမျိုး ဖြစ်သင့်ပါသည်။

ပဋိပစ္စည်းစစ်ဆေးမှုတွင် ကိုဗစ်ပိုးတွေ့ရှိပြီး ပဋိပစ္စည်းထွက်ပါက လတ်တလောကူးစက်မှု (Recent infection) ဟု အကြမ်းဖျင်းပြောနိုင်ပြီး ကိုဗစ်ပိုးမတွေ့ရှိဘဲ စစ်ဆေး၍ ပဋိပစ္စည်းထွက်ပါက လတ်တလောကူးစက်မှုလည်း ဖြစ်နိုင်သလို ယခင်ကကူးစက်ဖူးခြင်း (Previous Infection) လည်း ဖြစ်နိုင်ပါသည်။ ပဋိပစ္စည်း တွေ့သည်ဖြစ်စေ၊ မတွေ့သည်ဖြစ်စေ ကိုဗစ်ကာကွယ်ရေးနည်းလမ်းများကို လိုက်နာရမည့်အပြင် ကာကွယ်ဆေးရရှိပါက ထိုးနှံရန် အကြံပြုလိုပါသည်။

၂၁။ ကိုဗစ်ကူးစက်အတည်ပြု၍ ပြန်လည်ကောင်းမွန်ပြီးနောက် ပဋိပစ္စည်းစစ်ကိရိယာဖြင့် စစ်သော်လည်း ပဋိပစ္စည်း မပြတတ်တာ ဘာကြောင့်ပါလဲ။

ကိုဗစ်ကူးစက်ခံရဖူးသူ အများစုတွင် ပဋိပစ္စည်းစစ်ဆေးပါက ပဋိပစ္စည်းရှိကြောင်း (positive) ပြသပါသည်။ ကူးစက်ခံရသော်လည်း ပဋိပစ္စည်း စစ်ဆေး၍ ရလောက်အောင် မပေါ်သည့် လူနာများလည်း ရှိပါသည်။ စစ်ဆေးသည့် ကိရိယာ၏ အမျိုးအစားပေါ်တွင် မူတည်သကဲ့သို့ လက္ခဏာပြုပြီး မည်သည့်ရက်တွင် စစ်ဆေးသည်ဆိုသည်မှာလည်း အရေးကြီး ပါသည်။ ပဋိပစ္စည်း များနှင့် ပတ်သက်၍ သုတေသနများ ဆက်လက်လုပ်ဆောင်နေကြဆဲပင် ဖြစ်ပါသည်။ ကိုဗစ် ကူးစက်ခံရသူများ၏ (၅ မှ ၁၀)% တွင် ပဋိပစ္စည်း စစ်ဆေးပါက ပဋိပစ္စည်းမတွေ့ (Negative) ဟု လေ့လာမှုများက ဆိုကြပါသည်။

၂၂။ ကိုဗစ်ကာကွယ်ဆေး (၂) ကြိမ်ထိုးပြီး လအနည်းငယ်အကြာတွင် (၉၀မာ - ၂၀၀) ရောဂါကာကွယ်နိုင်သည့်စွမ်းအား ရှိ၊ မရှိ သိရန် ပဋိပစ္စည်းစစ်သင့်ပါသလား။

ကိုဗစ်ကာကွယ်ဆေးထိုးထားသူများတွင် ပဋိပစ္စည်း စစ်ဆေးပါက ပဋိပစ္စည်း ပေါ်ရန် မသေချာပါ။ ပဋိပစ္စည်းစစ်ဆေးမှုမှ မည်သည့်ပဋိပစ္စည်းကို စစ်ဆေးနိုင်သည်ဟူသော အချက်ပေါ် မူတည်သည်ဟု ဆိုပါသည်။ ထို့ကြောင့် အမေရိကန်ရောဂါထိန်းချုပ်ရေးအဖွဲ့ (CDC)၊ အစားအသောက်နှင့် ဆေးဝါးကွပ်ကဲရေးအဖွဲ့ (FDA) များမှ ကာကွယ်ဆေး အပြည့်ထိုးထားသူများအား ပဋိပစ္စည်း စစ်ဆေးခြင်းကို အားမပေးပါ။ အချို့ကာကွယ်ဆေးများသည် mRNA နည်းပညာကို အသုံးပြုထား၍ သဘာဝအတိုင်းကူးစက်ခံရမှသာ ပဋိပစ္စည်း ထုတ်ပေးမည်ဖြစ်ပြီး မကူးစက်ခံရသေးသူများတွင် ပဋိပစ္စည်းကို စစ်ဆေးတွေ့ရှိမည်မဟုတ်ပါ။ အချို့ ကာကွယ်ဆေးများမှာ ကိုဗစ် - ၁၉ ပိုး၏ စပိုက်ခ်ပရိုတင်း (spike protein - S protein) အပေါ်တွင်

အကျိုးသက်ရောက်မှုရှိသောကြောင့် S protein အတွက် သီးသန့်ပြုလုပ်ထားသည့် ပဋိပစ္စည်း စစ်ဆေးမှုများဖြင့်သာ စမ်းသပ်တွေ့ရှိနိုင်ပါသည်။ ပဋိပစ္စည်းအား ကိုဗစ်တွင် လက်တွေ့ အသုံးချရန် သုတေသနများ၊ အတည်ပြုချက်များ လုပ်ဆောင်နေဆဲပင် ဖြစ်ပါသည်။

၂၃။ ကိုဗစ်ဖြစ်ပွားပြီး ပြန်လည်ကောင်းမွန်ချိန်တွင် ပဋိပစ္စည်း အမြန်စစ်ကိရိယာဖြင့် (Antibody Test) စစ်ဆေးရန် လိုအပ်ပါသလား။

ပဋိပစ္စည်း စစ်ဆေးမှုသည် မဖြစ်မနေပြုလုပ်ရမည် မဟုတ်ပါ။ ကိုဗစ်ဖြစ်ပွားသူ အများစုတွင် အမြန်စစ်ကိရိယာဖြင့် စစ်ဆေးမှုတွင် ပဋိပစ္စည်းတွေ့ရှိနိုင် (positive) ပါသည်။ ကူးစက်ခံရပြီးသူ၏ ၅% မှ ၁၀% ခန့်မှာ အမြန်စစ်ကိရိယာတွင် ပဋိပစ္စည်း မတွေ့ရှိခြင်း (negative)လည်း ဖြစ်နိုင်ကြောင်း လေ့လာမှုများတွင် တွေ့ရှိထားပါသည်။ ယခုအချိန်တွင် ဓာတ်ခွဲခန်းအချို့၌ ပဋိပစ္စည်းပမာဏ မည်မျှရှိပြီဟု အရေအတွက်နှင့်ဖော်ပြသည့် စစ်ဆေးမှုများ ပြုလုပ်နိုင်သော်လည်း အမေရိကန်ရောဂါထိန်းချုပ်ရေးအဖွဲ့ (CDC)၊ အစားအသောက်နှင့် ဆေးဝါးကွပ်ကဲ ရေးအဖွဲ့ (FDA)များမှ ထိုစစ်ဆေးမှုများပြုလုပ်ရန် အားမပေးပါ။ အဘယ်ကြောင့်ဆိုသော် ပဋိပစ္စည်း မည်မျှထွက်ပါက ကိုဗစ်ထပ်မံကူးစက်ခံရခြင်းကို ကာကွယ်ပေးသည်ဟု သေချာမသိသေးသောကြောင့် ဖြစ်ပါသည်။ ထို့ပြင်ပဋိပစ္စည်းရှိခြင်းသည် ကိုဗစ်အား ခံနိုင်ရည် ရှိသွားသည်ဟု မပြောနိုင်သကဲ့သို့ ကာကွယ်ဆေးထိုးသင့်၊ မထိုးသင့် အဆုံးအဖြတ်ပေးသောအရာလည်း မဟုတ်ပါ။

ကိုးကား။ ။

World Health Organization: COVID – 19 Questions and answers hub, Immunity passports in the context of COVID – 19

Centers for Disease Control and Prevention (CDC): FAQ of COVID – 19, Antibody tests

U.S. Food and Drug Administration (FDA): Safety communications on antibody testing

UNICEF: Novel coronavirus 2019 frequently asked questions

John Hopkins Medicine: Coronavirus frequently asked questions